

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ»

МАТЕРІАЛИ
IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

14 листопада 2017 року

ISSN 2522-4891

УДК 0/3'06/8/9'06(082)
С 91

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»
(Протокол №3 від 2.11.2017 р.)*

Сучасна гуманітаристика : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 14 листопада 2017 р. – Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.), 2017. – Вип. 4. – 284 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Андерсоне Рудіте – докт. пед. наук, професор (Латвія);
Василькевич Ярослава – канд. псих. наук, доцент (Україна);
Грекманова Хелена – докт. філософії, професор (Словаччина);
Даценко Людмила – докт. геогр. наук, професор (Україна);
Дзюбенко Олена – канд. біол. наук (Україна);
Животівська Діана – канд. іст. наук (Україна);
Кінцанс Владімірс – докт. філософії, професор (Латвія);
Козій Наталія – канд. екон. наук (Україна);
Коцур Віталій – канд. політ. наук, доцент (Україна);
Мартинюк Тетяна – докт. мистецтвознавства, професор (Україна);
Мірські Анджей – докт. філософії (Польща);
Носаченко Володимир – канд. пед. наук (відповідальний секретар, Україна);
Пангелова Наталія – докт. наук з фіз. вих. і спорту, професор (Україна);
Рик Сергій – канд. філос. наук, доцент (голова, Україна);
Розсоха Антоніна – канд. пед. наук, професор (заступник голови, Україна);
Склярєнко Олеся – канд. філол. наук, доцент (Україна);
Ставицька Анастасія – канд. іст. наук (Україна);
Троян Вацлав – докт. філософії (Чеська республіка).

РЕДКОЛЕГІЯ МОЖЕ НЕ ПОДІЛЯТИ ІДЕОЛОГІЧНІ ПЕРЕКОНАННЯ ТА НАУКОВІ ПОГЛЯДИ АВТОРІВ. ЗА ЗМІСТ, АВТОРСЬКУ ПОЗИЦІЮ ТА ДОСТОВІРНІСТЬ НАВЕДЕНИХ У СТАТТЯХ ФАКТІВ, ЦИТУВАНЬ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕСУТЬ АВТОРИ.

ISSN 2522-4891 (online)

© Навчально-науковий відділ
© ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

ЗМІСТ

ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

<i>Александрова Наталія, Федоренко Світлана.</i> ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА УНІВЕРСИТЕТУ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЙОГО УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ	5
<i>Безуглова Валерія.</i> РОЗВИВАЮЧІ МУЛЬТФІЛЬМИ ДЛЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ	10
<i>Білянська Ірина.</i> СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ АУДІОКНИГ	13
<i>Бхіндер Наталія.</i> ІНТЕНСИВНЕ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПРИКОРДОННИХ ВІДОМСТВ РЕСПУБЛІЦІ ІНДІЯ	18
<i>Веремчук Олена.</i> ДІАГНОСТИЧНІ МЕТОДИКИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ДОКУМЕНТОЗНАВЦІВ	21
<i>Власюк Роман.</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ЗАСАДАХ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ	26
<i>Євтушенко Олександра.</i> ДІАГНОСТИКА ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ	31
<i>Коркош Аліна.</i> ДО ПИТАННЯ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ДО УМОВ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	36
<i>Ладика Петро.</i> НАПРЯМКИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЛЕГКОАТЛЕТІВ	39
<i>Леміш Вікторія.</i> ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ ДО СОЦІАЛІЗАЦІЇ У ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ	42
<i>Литвишко Олена.</i> УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ	49
<i>Никоненко Наталя, Переверзева Юлія.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ НА РОЗВИТОК ДИТИНИ З ВАДАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	51
<i>Носаченко Володимир.</i> ЕТАПИ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ КАРТОГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ	55
<i>Огніста Катерина, Огністий Андрій.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ «НОВИХ ІГОР» У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ (НА ПРИКЛАДІ БАДМІНТОНУ)	60
<i>Петрица Петро, Петрица Юлія.</i> САМОСТІЙНІ ЗАНЯТТЯ У ФОРМУВАНІ ОСОБИСТОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТА	65

ЛІТЕРАТУРА

1. Виленский М. Я. Технология профессионально-ориентированного обучения в высшей школе : учебное пособие / Под ред. А. С. Сластины ; М. Я. Виленский, П. И. Образцов, А. И. Уман. – Орел : ГОУ ВПО «ОГУ», 2008. – 270 с.
2. Гончаренко С. У. Дидактична концепція змісту освіти / С. У. Гончаренко // Сучасні інформаційні технології та інновації методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. праць. – Київ – Вінниця : ДОВ Вінниця, 2002. – С. 22-26.
3. Кошелева Н. Н. Адаптивная технология контроля и оценки результатов учения студентов вуза : автореф. дис. на соискание научной степени канд. пед. наук. – Ульяновск, 2006. – 23 с.
4. Кульневич С. В. Педагогика личности от концепций до технологий : [учебн.-практ. пособ. для уч. и класс. руков-лей, ст-тов, маг-ов и асп-ов пед. учеб. зав., слушателей ИПК] / Кульневич С. В. – Ростов-на-Дону : Творческий центр «Учитель», 2001. – 160 с.
5. Носаченко В. М. Формування картографічної компетентності майбутніх учителів географії в процесі фахової підготовки : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Володимир Миколайович Носаченко. – Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.), 2016. – 285 с.

УДК 796.344

Катерина Огніста,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри фізичного виховання
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)

Андрій Огністий,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент, завідувач кафедри фізичного виховання
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ «НОВИХ ІГОР» У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ (НА ПРИКЛАДІ БАДМІНТОНУ)

У публікації розглядається дефініція «нові ігри». Розкриваються шляхи використання «нових ігор» у фізичному вихованні школярів. На прикладі спортивної гри «бадмінтон» показано методичні прийоми модифікації її до категорії «нова гра».

Ключові слова: *учень, вчитель, гра, «нова гра», бадмінтон.*

There is a review such definition as «New games» in this publication. The ways of using «new games» in physical education of schoolchildren are revealed. Game «badminton» is the example which shows the methodical techniques of modifying it to the category «new game».

Keywords: student, teacher, game, «new game», badminton.

У нових програмах з фізичної культури для учнів загальноосвітніх навчальних закладів України, передбачається збільшення, в порівнянні із старими програмами, кількості годин, що виділяється на ігри, рекомендується їх різноманітні варіанти [2]. Так, разом з використанням загальнопоширених спортивних ігор (волейболу, баскетболу, гандболу футболу) включаються ігри (варіативні модулі – корфбол, бадмінтон, петанг, регбі), які широко культивуються в інших країнах.

Цей підхід не є новим. Наприклад, в шкільну програму з фізичного виховання у Великобританії входить гра в крикет, а в США, Німеччині, Фінляндії і багатьох інших країнах Європи, а також в Японії дуже люблять боулінг (різновид гри в кеглі) [8]. Широко використовуються і модифіковані аналоги традиційних спортивних ігор - наприклад, ківі-баскетбол, нетбол та ін. У багатьох країнах Америки, Азії і Європи особливою популярністю користується сквош (гра з м'ячем і ракеткою) і схожий з цією грою ракетбол, крокет, спіалбол, стенбол, боча, ринг-теніс, шафлбол та ін. Ці ігри мають нескладні правила і позитивно впливають на фізичні можливості учня [9].

Поряд з традиційним підходом до вивчення спортивних ігор зарубіжні дослідники і фахівці-практики, рекомендують приділяти увагу іграм, в яких відсутній розподіл учасників на переможців і переможених. До їх числа відносяться, перш за все, так звані «нові ігри» (іноді для їх позначення використовуються інші терміни – «творчі ігри», «ігри довіри», «ігри співпраці», «Playfair», «ігри без переможених», що набули широкого поширення в США, Канаді, Німеччині і інших країнах [1; 4; 5; 7].

Цікавим є підхід Японії, де такі ігри отримали назву «TROPS». У цій назві використано слово «SPORT» при його прочитанні навпаки [5].

«Нові ігри» є новими перш за все за своєю ідеологією, підходом до організації ігрової діяльності, за тими цінностями, на реалізацію яких вони орієнтовані. Впровадження в практику шкільного фізичного виховання «нових ігор», вимагає від педагога реалізувати ідею переходу від спортивної ідеології, що робить акцент на боротьбу і конкуренцію, до ігрової ідеології співпраці, творчості і довіри. У «нових іграх» відсутній розподіл учасників на переможців і переможених, основний акцент зміщений з результату на сам процес гри, гумор, творчість і так далі.

Про це в свій час писав відомий український педагог Василь Сухомлинський «...непотрібно перетворювати спорт із засобу фізичного виховання всіх дітей в засіб боротьби за особистий успіх, непотрібно ділити дітей на здібних і нездібних в заняттях спортом, непотрібно розпалювати нездоровий азіотаж боротьби за честь школи. Спорт стає засобом виховання лише тоді, коли стає любимим заняттям кожного» [6, с. 59].

«Нові ігри» направлені на творчий лад, жарт, задоволення, радість, бо головне в них – сам процес гри, а не її результат. У них – на відміну від звичайних спортивних змагань – можуть спільно і на рівних брати участь не тільки діти різного віку, статі, фізичного стану, кожен гравець за власною ініціативою може задавати тон грі, змінювати її характер, тобто виступати у ролі керівника гри. Повинна заохочуватися рицарська поведінка, краса рухів і вчинків, взаємодопомога, творчість, фантазія, гумор. Все це орієнтує учасників «нових ігор» не на пристосування до наперед встановлених, «правильних зразків поведінки», а на виявлення і розкриття своїх можливостей, свого потенціалу, на співпрацю, а не на конкуренцію, на боротьбу з собою, а не з суперником, виключає прояви агресивності і насильства. Ці ігри сприяють виробленню навиків позитивної соціальної взаємодії, спілкування, участі і уваги до інших, турботи співпраці. ... «загалом ми рахуємо недопустимими змагання, де єдиним критерієм успіху вважається швидкість рухів. Це прививає нездоровий азарт. В таких змаганнях часто немає краси, відсутні естетичні вимоги, і що особливо недопустимо немає масовості і врахування індивідуальних особливостей» ... [6, с. 59].

Створювана в ході ігор атмосфера згуртованості, довіри, відсутність розділення на переможців і переможених, а також страху поразки усувають причини негативних емоцій, як правило, супутніх суперництву [1; 4].

«Нові ігри», підкреслює А. Wohl (1989), «...вимагають творчого потенціалу, дослідницького духу і відмічені бажанням досягти самореалізації. Основний їх принцип – не диференціювання учасників за віком, статтю і руховими навиками, а принцип інтеграції, взаємного регулювання, свободи пересування і взаємної терпимості. Тим самим ніхто не виключається, не робиться розділення, всі беруть участь, що робить ігри доступними для дітей». Все це, пише він, «в деякій мірі нагадують ігри в маленьких середньовічних містах, коли городяни ще не були диференційовані щодо багатства і престижу. Такі ігри і розваги були галасливими і веселими, і все міське населення брало участь в них. Але це – не тільки очевидне повернення до минулому. Ці ігри дивляться на майбутній світ, знову об'єднаний, хоча і на основі нових, таких, що відрізняються від минулих підстав» [13, с. 55].

Деякі фахівці підкреслюють необхідність надання учасникам можливості самим придумувати нові рухомі ігри, для чого використовується спеціальна методика. Такий підхід дозволяє розвивати творчі здібності, робить рухову активність більш цікавою [10; 11; 12].

Обов'язковим при використанні цих ігор в навчально-виховному процесі, на думку В. Столярова [5], є те, що вчитель повинен орієнтуватись на співпрацю, взаємодопомогу дотримуватись відповідних принципів їх організації, а саме:

- відсутність переможців і переможених;
- не конкуренція, а співпраця учасників: вони допомагають один одному в досягненні загальної мети;

– всі учасники повинні отримувати задоволення від гри, разом веселитися, а не сміятися над тими, хто програє, як це часом має місце в звичайній грі-змаганнях;

– жоден учасник не може бути виключений з гри до її закінчення;

– у грі можуть брати участь всі охочі - незалежно від віку, підготовки, стану здоров'я (інвалідності) і т.д.;

– кожен учасник упевнений в тому, що інші гравці не нанесуть йому травми, вбережуть від них, допоможуть йому, забезпечать безпеку.

У зв'язку з обговорюваною проблемою значний інтерес представляє методика модифікації традиційних ігор і спортивних змагань, яку розробили американські фахівці Morris Don G.S., Stiehl, (1989) [11; 12]. Ця методика при організації ігрового суперництва має на меті адаптувати відомі і створювати нові ігри, які призначені для дітей різного віку та здібностей, для проведення в будь-яких місцях – в спортивному залі, у дворі, в лісі і так далі.

Продемонструємо це на прикладі бадмінтону (подається за рекомендаціями К. Огниста, А. Огний (2016)) [3].

Для цього в ході організації ігрового суперництва потрібно виконати наступне (табл 1).

З урахуванням викладеного вище, можуть бути вироблені рекомендації, які передбачають перш за все використання повільніших волані, кортів меншого розміру і новий полегшений формат проведення ігор (організація турнірів за коловою системою, акцент на проведення командних і клубних змагань). Значна увага приділяється формуванню правильного відношення батьків до успіхів і невдач їх дітей, взаємовідношення педагога і батьків.

Таблиця 1

**Методичні прийоми модифікації спортивної гри у «нову гру»
(на прикладі бадмінтону)**

За (Morris Don G.S., Stiehl, 1989) [12].	За К. Огниста, А. Огний, 2016) [3].
модифікується інвентар;	зміна стандарту ракетки (вага, довжина), волану (вага, колір), висота сітки;
змінюються час і правила гри, ігрові позиції гравців;	вводиться новий параметри – час розіграшу очка, партії (гейму), довільне або обмежене розташування гравців на майданчику, розміри майданчика, кількість очок для перемоги, заборона виконувати нападаючий удар, або не більше двох разів за розіграш;
команди формуються з урахуванням рівня розвитку рухових навиків;	підбір команд для ігор за зростом, вагою, руховими вміннями, фізичною підготовленістю;
при необхідності скорочується або збільшується число гравців в команді;	на майданчику за одну команду можуть грати три і більше гравців, двоє гравців проти одного гравця (трьох);

Підводячи підсумки вище викладеного зазначимо, що в ході використання «нових ігор» ставиться завдання не тільки розвивати рухові уміння і підвищувати рівень фізичної підготовленості, але також формувати

когнітивні уміння, самооцінку, відчуття спільності. Особливо важливе значення надається активному, емоційному і соціальному включенню дитини в гру. При цьому враховується: як довго та або інша дитина бере участь в грі, подобається вона їй чи ні, чи взаємодіє вона з іншими учнями, комфортно себе відчуває в грі, з яким настроєм вона грає, чи проявляє.

ЛІТЕРАТУРА

1. Капустин П. Новые игры и игровое движение в Германии // Спорт, духовные ценности, культура. Вып. Седьмой : сб. ст. / Сост. и ред. В. В. Кузмин, В. И. Столяров, Н. Н. Чесноков. – М. : Гуманитарный центр «СпАрт» РГАФК, 1998. – С. 227-231.
2. Навчальна програма з фізичної культури (1-4 класи), (5-9) класи) [Електронний ресурс]. – Режим доступу.: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html>
3. Огниста К. М. Бадмінтон в школі. Навчальний посібник / К. М. Огниста, А. В. Огнистій. – Тернопіль : СМТ «ТАЙП», 2016. – 148 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.academia.edu/34461331/Огниста_К_Огнистій_А_Бадмінтон_в_школі_2016.pdf
4. Орлик Терри. Игры и спорт, основанные на сотрудничестве // Спорт, духовные ценности, культура. Вып. Четвертый : сб. ст. / Сост. и ред. В. В. Кузмин, В. И. Столяров, Н. Н. Чесноков. – М. : Гуманитарный центр «СпАрт» РГАФК, 1998. – С. 25-29.
5. Столяров В. И. Теория и методология современного физического воспитания : состояние разработки и авторская концепция: монография / В. И. Столяров. – К. : НУФВСУ, изд-во «Олимп. Лит.», 2015. – С. 66-69.
6. Сухомлинский В. А. О воспитании / В. Сухомлинский. – М. : Политиздат. – С. 59.
7. Blumenthal Ekkehard (1987) Kooperative Bewegungsspiele. – Schorndorf: Verlag Hofman. – 91 S.
8. Coper C.S. (1991) School's cricket is still very much alive! // Sports teacher. – №. 1. – P. 5-7.
9. John G., Heard H. (1989) Handbook of sports and recreational building design. V. 4. – London. – 289 p.
10. Kraft R. E. (1987) Learning through games discovery // The Physical Educator. – №. 4. – P. 47-58.
11. Morris D.G.S. (1976) Now to Change the Games Children Play. Minneapolis : Burgess Publishing Company.
12. Morris D. G. S., Stiehl Jim (1989) Changing Kids Games // Human Kinetics Books : Champaign, Illinois. 144 s.
13. Wohl A. (1989) The scientific study of physical education and sport. Development of Sciences Dealing With Physical Education and Sport. – Forlaget Bavnabake. – P. 55-56.